

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 11. Præuidit Iacob Iudæorum calamitatem quòd eos Deus desereret, illos deplorat, quòd carerent defensore. Euntibus Cherubinis pariter & templi currus progrediebantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](#)

70 HOMILIA DECIM A TERTIA. DE DISCESSV CHRISTI.

um motibus aut protrudendo calcibus, nec contortis crutibus, nec corpore corpus impugnans, superauit. Tota lucta peracta dicitur lacrymis & oratione, cuius iactus erant feruentissima suspiria, cuius impetus, gemitus erant eximo deducti pectori, cuius conatus erant cordis visceribus erumpentes lacrymae. Talibus braebijs, (inquit D. Thom.) secum detinuit & fortis Jacob confrinxisse fortissimum illum Angelum: ut postmodum Moyses ipsiusdem adeo illum strinxit, ut eum deprecaretur: *Dimitte me. An hoc numquam tibi occurrit, quod alius quidem te sit agressus tam instantie aliquid à te postulans, tamque prægnantibus virginis rationibus, ac argumentis, ut diceres non me possum ab hoc homine expedire? quodque te adeo premat, ut superatur in suam ducat petitionem?* Illis braebijs, illis viribus superauit Jacob Angelum:

Egod. 32.

Ofe. 11.4. Flevit & rogauit, & preualuit ad Angelum. Eni arma, quibus vincitur invincibilis, quibus Deo bellum inferunt efficacis & potentissimum. Hæc est fortitudo Jacob: Inuictus in fortitudine sua. Q[uo]d (rogo te) est nostra fortitudo, nisi lacrymae, suspiria, gemitus, rogationes, obsecraciones, quibus nostram Deo proponimus inopiam: Nulla tanta tormenti bellici vis duplicata, quam tam efficaciter, ac violenter turram concutit fortissimam, ut vel una lacryma, viuis gemitus corde contrito ac humiliato productus, qui cor impetrat diuinum alias insuperabilem.

Ob ingratitudinis culpam, qua rex Ezechias Deo debitas non renuit gratias, ex victoria tam inaudita, Angelique perutientis ministerio de potentissimo tyranni Sennacherib exercitu reportata, misit illi Deus numerum per vatem suum 4. Reg. 20. Iсаiam: *Præce dñe tu: morieris enim tu & nos vives. Conde tuum o rex inclite testamen- tum: iacta est alea: morieris tu. O dolor, o gemitus, animum abiciens Ezechias, ut se mortis fauces audit deglutiendum nullum virum superesse temedium: sierte experientiam Galenii, Hypocratis, omniumque scientiam Physicorum; qui attento pulsu nihil iudicant ab Isaiae prædictione alienum. Quid acturus o Rex pietatis, cum adeo tuus in ardorem coguntur copie? Converterit ad patrem, à qua parte, ex aliquo-rum opinione templum erat Salomonis, cœpium Deo luctari, suspirij, lachrymis, gemi- bus? *Flevit Rex Ezechias fletu magno. Necdum Iсаias artium egestis fuciat palatijs, & ecce Deus illum revocat, mandat ad Regem redere, dicat ex ore Dei: quod se vixum foreatur: Va- 5. Reg. 20. Andis orationem suam, & vidi**

*lacrymam tuam. Ita plures habent textus, alijs vero legunt lacrymas. Singula notate verba. Reuertere, & dic fortissimq[ue], inuictoq[ue] duci meo. O Domine, hunc ne talibus honoras titulis, lecto prostratum, plorantem, ingemiscen- tem? Sic est: vias habet lacrymas, ferentes orationes, in clamaciones funestas; haec sunt, quæ pectori meo vim inferunt maximam, ac subiectum superatum: *Vids lacrymam tuam.* Haec 1. vites sunt quæ diuino cordi opponuntur, illud Lacrymam euincunt, ac inclinant efficaciter. Deinde, in Deum & quid D. Thom. Ut se vidit Iacob inter mallem perant. & incudebunt: intellexit enim sibi occurtere Iacob D. Thom. militum manus copiosissima, ad orationis refugit armamentarium: vult illum Deus blandus creare, illi in figura appetet Angelum, tota illa no[n] & illi comes adhaeret, ad autoram autem capit discendere, valedicit: at Iacob pedibus eius cœnuis, ingemiscit, orat, deprecatur. Domine Deus ne discesseris à me, ne derelinquas me: eni frater meus amatus tendit in ruinam inanantis, ipse copijs instrutus, ego nudus. Si discesseris, acutum est de me. Ne derelinquas me, Deus meus, non dimittante. In te hoc idem petijit, quod postmodum David hostium suorum factio- ne conturbatus: *Deus ne elongeris à me: Deus Ps. 70.1. ne derelinquas me.* Ne discesseris à me. Hoc probè nouerant viri illi pietate celebres Deum esse omne bonum, omnem fortitudinem, auxilium, & sicut illum secum habentes, q[ui] idquid ad sui defensionem securitatemque pertinebat, possidebant: ita illo discendente, illis omnia esse necesse erat, quæ ip[s]is erant profutura. Tua quoque Christiane, hoc credens, sit haec oportet prima, perpetuaque deprecatio: *Deus ne derelin- quas me.**

§. IV. Preuidit Jacob Iudeorum calamitatem, quod eos Deus deseret, illos deplorat, quod carerent defensore. Eunibus Cherubinis, pan- ruer & templi curru progrederetur.

P rofundus hanc historiam rimatus D. Au- 21. gusti latens arcanum educit in lucem, quo subtiliter explicatur hoc dictum Christi ad Iudeos terriculamentum: *Ego vado. Propheti- eis Iacob oculis cernebat, usque ita perspicaci- bus ut ex tanto temporis intervallo confixerit, quidquid post his milenos annos, in quoque ad finem mundi filii suis in se prefiguratis esset obuenturum. Tota nocte adebat illi Deus, amicus, blandus, comes, ad ottum auctor, & radijs solis*

folis erumpentibus , discessum meditatur : Di-
gnate me iam enim ascendere aurora . Quid hoc
Gra. 32. Domine, tota mihi nocte beneficis adhaesisti, &
26. discessum cogitas, me deseris erto iam sole ? Nesci-
tus; ingenuit, rogat, yrget ne discedas. O my-
sterium ! Totum veteris legis tempus , nox vo-
cavit, hoc nomine frequenter illam facit pagina
na compellat. Hacten tota nocte fuit Deus populo
Iudeorum totus beneficis , comis, liberalis. O
qualem illis cibum manna de celo ministravit :
qualem de petra aquam eduxit ? quae illis a Deo
terra secunda promissionis ? quae lex ? quod
tempus ? qui sacerdotes ? qua sacrificia ? qui
Reges ? qui prophetae ? qua gloria ? qua mai-
estas ? Quae est alia gens sciencia . Dei praefen-
tia confortata, suos debellabantur inimicos, subi-
cipiebant nationes, vii elecebat populos, honorabai-
soph. 3. tur, dicitis abundabant : Dominus in medio tui,
17. non umbra clara malum . Attamen ascende te
autem, lucis orto sidere, dum Christus felicitatis
miraculorum diffundit fulgentissimos radios,
doctrina claret : Iudei malefici, lippis
oculis, lucem non ferentes, illam extinguevere ro-
to coram studuerunt. Ipse vero dicitur etiam cogi-
tar. Audi illum dicentem : Ego vado. Videret
hoc Iacob, frene laxat lacrymis , catarratas a-
perito oculum, & tristes illo non tenet. Flevit.
Quos estet : filios facies . O filios autem, ò
populum ingratum, vt mortuum te lugere, cum
te via discedat : discedente à te Domino illo,
vt perditum te habeo, vt exire etum de leto : vires
orbium Regi, sacerdote, propheta, holocaustis,
altari, templo , lege, Deo. Hoc illis Dominus
supernumerato varijs metaphoris, ac hieroglyphi-
cis indicauit, quibus eorum extremam delineauit
ruinam , damnacionem præsignificauit illis
Christo discedente, superventurum. Imo ipsius
nominis, nobis illam manifestat perditionem , qua
res obtinet, quando Deus , id peccaris tuis , ac
ex ea ingratisudine commerentibus, abit, teque
desert inaduentum.

Vidit propheta Ezechiel Cherubim in facie multisiformem, & tota Dei gloria erat super illam, sotis era curri usque circumdatum in templo Dei. Hac compicatus: vi' it quod alas suas elevat, ac vilaret, & per portam templi foras egredetur. Eo instanti quo Cherubim progressi sunt, pariter tota haec admirabilis machina rotarum ex curvum proget dictatur, & sequebatur Cherubim, ut nihil reliqui remaneret, quo tempore plum vacuum apparuit ad planè desertum: Et igitur est gloria Domini à lumen resplendi: Et florit super Cherubim. Et claustrum Obernatio alia feras,

Exch. c. *plum vacuum* apparuit ac planè delectum: Et
10. 18. *egressa est gloria Domini à lumine templi;* & sacerdotis
super Cherubim. *Et elevatio Cherubim alas suas,*

exalata sunt à terra coram me : & illis egredientibus, rose quoque subsecuta sunt. Hoc omnibus obnubum est, ait D. Gregor. quod Cherub ille symbolum erat Christi, de quo propheta modo loquitur quasi de uno, modo quasi de pluribus, sic ut illum prius viderat in diversis figuris. Super ipsum erat gloria Domini, sicut ipse testatur Apostolus: In ipso inhabitat omnis plenissimo dominus corporalis. Ipse Pater quoque verbis illis declarat: Hic est filius meus dilectus, in quo misericordia complacuit. Erat in templo illo, & in populo illo, & solus non erat, sed cibis rotisque circumcinctus, quibus figuris indicabantur, praefixa, exercitus, vires: in illo quippe tempore præcipita vires confundebant in rotis cumbaque falcatis: *Hinc curribus, & hi in equis,* ait David. El'ies a tempore significaret, quod tota fortitudo, conseruatio ac defensio Iustitiae Elias esset, illum nominat: *Currius Isael.* Quo tempore Dominus in populo illo erat, eum defendebat, tutabatur, ministrabat, confortabat, exercitibus illis Angelorum, quos vidit Giezi ad prophetam Elisham, defensionem in curribus igneis: vires illorum via nocte prostravit centum octoginta quinque milia exercitus Sennacherib, quibus Hierusalem grauissima premebat obsidione.

Pulcherrima sunt illa verba, quae Deus olim per Zachariam est prolocutus: *Circundabo dominum meum, ex his qui militant mibi, euntes & reverentes.* Illud spectre videtur, quod D. Basil. notat de apibus. Quandiu apum Rex maneat in alveario, quanta diligentia illum circumdante eundo, & restundo, adfertendo ceram & mel, fauos distillans & suauissimos. Numquam de alceario discedunt longius. Ponit quām primum rex egreditur, & euolat apiano, omnes illud deferunt vacuum, hūque iudicis aranearum, serpentum, diuromque reptilium. Quidam erat Deus in meō Synagoge, circumdabat eam exercitus Angelorum, qui Iudeos defendebant acriter, solabantur suauiter, & eruditibant ecclesiis documentis. Etiam hoc Deus declaravit ait D. C. De adeo. ill. Alexandr. dum ubet Moysi circum circa propitiatorium ac aream suspendit illas cortinas in spiritu sculpsit Cherubim & Angelis; in formam exercitus: quia vbicumque Rex est, ibi & aula esse dicitur. Et hec natus sit in tabulo, reclutatus in praesepio; illud tamen in celum committat, ita coeli Angelorum militia circumfusum, ut dicat D. Lucas: *Facta est multitudo militia celestis.* Verum enim vero, dum Rex apiarum deferruit, Cherub templo egreditur, omnis illa cœlestia, societas, Angelorumque subtilium des- Lue.2.13

cit; manet vacum viribus, auxilio; cunctis expositum veribus, araneis, scorpionibus, hoc est hostium incuribus, viribus, copijs; subtilio, ac præsidio Angelorum, ecclæstique gratia destinatum; tale, quale descripsit Ieremia: *Et derelinquetur filia Sion, ut umbraculum in vinea, & sicut in urbe in cunctis terris, & secus cunctas, que vasa sunt. Omnes Angeli, cuncta bona dilexerunt, Christo discende, vt ei dicere licet: Egressus est à filia Sion, omnis decor eius.* Quod autem, re ipsa ita contigerit, patet ex eo quod narrat Iosephus. Quod post Christi contigit passionem, autem quam Imperatores Romanorum Titus ac Vespasianus illi suos exercitus admovent: porta templi interior, que adeo gravissima erat, ut ad illam mouendam, apertandam, claudendam ad minus requirentur viginti viri, quibusdam noctibus, millo cooperante, referabantur, deinceps templi adyta voces sibi colloquentes audiebantur: *Migraremus hinc, Eraque hoc tam vulgare, tamque commune, ut illud referat Tacit. 1.5. Cornel. Tacit. historiographus Gentilis addens, cap. 3. apertis valvis audiuntus fuisse strepitus, quasi per illas immenses militum copie procedenter, & multa Dñi caterinatio de templo excedenter. Tantum Deorum excedentium. Deus dicit, more Gentilium, qui plures Deos colebant, vel quia illi vocat Deos, quos nos Angelos nominamus. Omnes excederunt, locumq[ue] deseruerunt, suo abente Rege ac Domino, unde remansit maledictus ille populus talis, quemque hodie videmus sine lege, sine Rege, sine honore, sine quiete, sine templo, sine Deo, totu[m] vagus obे terrarum, factus omnibus nationibus, etiam miserrimus mancipium ac vile periplema.*

S. 12. *Abeante Deo mansit ille populus, ut spelunca, leone egreto, quam quilibet serpens ingrediatur.*

Hoc iam à multis annis præviderat in spiritu tu vates Hieremias dum ait: *D. reliqui quasi leo umbraculum suum: quia facta est terra eorum in desola sonora à facie ira columbae. Quando loo me atur leo in spelunco, nec viris, nec tigris, nec vulpes, nec canis, nec serpens, nec aliud quodvis animal proprius audet accedere; quod si præsumpiens, vita sua, & uno rugitu leonis cuncta proferuntur, ac in fugam a. Amos 3. gemitus animalia: Leo rugit, qui non timet? Si vero discedat, antrumque deferat, cuncta animalia, quacunque volunt, etiam catela illud subiuntur. Deus Leo dicitur ferocius, antea latet Synagogæ, vocatur autem à Hieremias valde mysteriose: *Umbraculum.* Erat enim in Synagoga, quasi in spelunca umbrosa; cum illic esset umbra illis, figurisque cooptis sacrificiorum, sacramentorum, ac ceremoniarum: ob quam rationem ait Apostolus: *umbra habent Hebr. 10. lex futurorum.* Dum hic hoc loco leges habet, ne potissimum quidem tertium adcedere presumebant, quod si præsumerent, datum non posse recipiebant, vox ingitu illes retrocedere cogebat, ac in apertissimam fugam compellebat. In legimus factum dubium illis, qui se mundi totius iactabant robustissimos Zeb, Zebedee, Salmana, Seon, Og, Silax. Similiter Senacherib, qui centum ologinta quinque milibus pugnacutum terram tremore petrificabat: Holoferni pariter, tanto superbie factu inflato, *Iud. 4. b.* ut nullus ei in faciem resiliere audere videbatur: *a. 1. C. b.* adduco & Rasis ac Phasæo, qui copiosa manu Iudam aggrediebantur; telles sunt Antiochus & Nicator. Accedit Heliocorus, ita turpidus, qui templum violaret, Dei que thefauros facilius & priuilegiis. Prodit epes Angelus, aurei: *Mac. 1.* misericordia, duobus alijs comitatus, qui cum prostrauit, adeoque duris exceptit flagellis, ut semimotus vix euaserit, redit ad Regem, suspirat, ingemisit, protestatur, si quis leonis ferocissimi cupit vngubus, vita prodigis, lacerari, proprius accedat. Porro cum similes multi casus acciderint, non misemur, si Reges, si Principes, si teriarum potentissimi locum illum summo honore dignum indicant, cuiusque reverentia tertiæ facti contremiserent.*

Hoc significauit Daud in quo declarat, quia ratione Dees sibi in habitaculum elegit urbem, templumque Hierusalem: *vbi suam prodidit potentiam, cœlitudinem, maiestatem: Magnus Ps. 47. Dominus & laudabilis natus, in Cœliæ D. nostri &c.* subiungit. *Ecce Reges terra congregati sunt, conueniuntur in unum: Ipsi videntes sic admirati sunt, conurbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendentes, ibi dolores ut parturientis &c.* Porro abijt leo, speluncam suam deseruit: *D. reliqui quas leo umbraculum suum. Quid inde? Quia facta est terra in desolationem à facie ire columbae.* Aduerbum illud (*qua*) idem est a te si dicas: *Proprius quod: q. d. Quia Deus discessit, desolata fuit terra: à faie ire columba.* Verbum hoc mysterio sciat admirabili. Sentiant aliqui, per columbam intelligi Assyrios, vel Babylonios, eo quod in verili suis præfarent columbam in memoriam celeberrima Regine Semiramis,